

**SAĞLIK BİLİMLERİ EĞİTİM PROGRAMLARI
DEĞERLENDİRME VE AKREDİTASYON DERNEĞİ**

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
ERGOTERAPİ BÖLÜMÜ
ERGOTERAPİ PROGRAMI
KESİN RAPOR**

TAKIM ÜYELERİ

Takım Başkanı: Prof. Dr. Afsun Ezel Esatoğlu

Değerlendirici: Doç. Dr. Arzu Erden

Değerlendirici: Dr. Öğr. Üyesi Serpil Çolak

Gözlemci: Dr. Öğr. Üyesi Şevket Özdemir

07-09 Ocak 2024

Ankara-Türkiye

1. DEĞERLENDİRME

Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (SABAK) Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu (SAK), Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin Ergoterapi lisans programının izleme değerlendirmesini “**SABAK Değerlendirme Ölçütleri'ne**” göre yapmıştır. Rapor, değerlendirme takımının, öz değerlendirme raporlarının ve önceki dış değerlendirme raporlarının incelenmesi ile başlayan ve Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin Ergoterapi Bölümü'ne yapılan ziyaret ile biten süreçle oluşan ön değerlendirmelerini ve Üniversite'nin 30 gün yanıtında sunulan bilgiler ve gelişmeler ışığında oluşturulan son değerlendirmelerini bütünlük olarak aktaracak şekilde yapılandırılmıştır.

SABAK değerlendirmelerinin temel amacı, ülkemizdeki sağlık bilimleri eğitiminin kalitesinin yükseltilmesini özendirme ve desteklemektir. Dolayısıyla, bu raporda yer alan değerlendirmelerin, kurum tarafından, eğitim programlarını iyileştirme çalışmalarına yardımcı olacak dış değerlendirme bulguları olarak algılanması beklenmektedir.

2. GİRİŞ

Hacettepe Üniversitesi'nin 1950'li yıllarda başlayan köklü bir tarihsel geçmişi, 8 Temmuz 1967 tarih ve 892 sayılı Kanun'la Hacettepe Üniversitesi haline getirilmiştir. Üniversite, Sıhhiye ve Beytepe Yerleşkelerinde 16 Fakülte, 15 Enstitü, 2 Yüksekokul, 1 Konservatuvar, 4 Meslek Yüksekokulu, 98 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Halen toplam öğrenci sayısı 53.000 ve toplam akademik personel sayısı 3.700'dür. Türkiye'nin en önde gelen üniversitelerinden olan Hacettepe Üniversitesi, araştırma öncelikli bir Üniversite olarak eğitim-öğretim etkinliklerinin yanı sıra, topluma yönelik hizmetleri, ihtiyaç duyulan insan gücü ve teknolojinin gelişmesine katkıda bulunan yayın, danışmanlık ve araştırma çalışmalarıyla ülkemizi yurtiçi ve yurtdışında başarıyla temsil etmektedir. Üniversitede eğitim ve hizmet kalitesi, hastanelerinin ve birçok fakülte programlarının ulusal ve uluslararası akredite edilmesiyle belgelenmiştir. Halen programların yüzde elliye yakını akredite edilmiş durumdadır. Üniversitenin kurumsal gelişiminde kalite ve akreditasyon kültürünün benimsendiği ve birimlerde yaygınlaşması için üst yönetimlerin destek verdiği kesin olarak anlaşılmakta olup, kurumun en güçlü yönü olarak ortaya çıkmaktadır.

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Resmi Gazete’de yayımlanan 2007/12216 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 21.5.2007 tarihinde Beslenme ve Diyetetik, Çocuk Gelişimi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon ve Hemşirelik Bölümleri’nin bir araya gelmesi ile kurulmuştur. Daha sonra Fakülte bünyesinde; 18.2.2009 tarihinde Ergoterapi, 11.5.2011 tarihinde Odyoloji ve 22.12.2014 tarihinde Dil ve Konuşma Terapisi Bölümleri açılmıştır. 25.11.2012 tarihinde Hemşirelik Bölümü ve 10.01.2019 tarihinde Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü Fakülte olarak yeniden yapılanılmışlardır. Sağlık Bilimleri Fakültesi beş bölüm olarak *Beslenme ve Diyetetik, Çocuk Gelişimi, Dil-Konuşma Terapisi, Ergoterapi ve Odyoloji* Programları ile eğitim-öğretim vermektedir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından 2547 sayılı Kanun’un 2880 sayılı Kanun’la değişiklik 7/d-2 maddesi uyarınca 18.02.2009 tarihinde Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesine bağlı Ergoterapi Bölümü ve buna bağlı Ergoterapi Anabilim Dalı açılmıştır. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü lisans programı Ergoterapist yetiştirmek amacı ile Türkiye’de ilk açılan program olup, bu yönü ile ülkemize öncülük etmiştir. Program, 2009-2010 eğitim öğretim yılında başlamış ve ilk mezunlarını 2013-2014 eğitim öğretim yılında vermiştir. Program hazırlanırken Avrupa Ergoterapi Yükseköğrenim Ağı’ndan (ENOTHE) destek alınmıştır. Program, yeterliliklere dayalı olarak hazırlanmış ve program yeterlilikleri 2006 yılında belirlenmiştir. Lisans Programı akreditasyon çalışmalarına 2009 yılında Dünya Ergoterapi Federasyonu (WFOT) ile başlatılmıştır. Program standartlarının WFOT tarafından onaylanması için başlatılan minimum standartları oluşturma çalışması içinde; Programın eğitim standartları 2012 yılında 2012-2016 yıllarını kapsayacak şekilde WFOT tarafından onaylanmış ve ardından 2018 yılı sonuna kadar uzatılmıştır. Programın bu akreditasyonu 2018-2023 yıllarında aralıksız devam ettirilmiş ve 2023-2029 yılları arasında da devam ettirilmesi güvence altına alınmıştır. Ayrıca, program Avrupa Ergoterapi Yükseköğretim Ağı (ENOTHE) üyesidir. Program 2018 yılında SABAK ‘a başvurarak 2019 yılında 5 yıl süre ile tam akreditasyon almış ve 2023 yılında akreditasyon yenilemek için yeniden başvurmuştur. Programın halen mezun sayısı 414’tür. Programda tam zamanlı 12 öğretim üyesi, 1 öğretim görevlisi, 3 ÖYP’li olmak üzere 7 araştırma görevlisi yer almaktadır. Lisans eğitiminin yanı sıra tezli yüksek lisans ve doktora eğitimi de verilmektedir.

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ergoterapi Lisans Programına ilişkin kesin raporu aşağıda sunulmuştur. Rapor, SABAK – Değerlendirme Kılavuzu’na uygun olarak düzenlenmiştir. Buna göre; incelenen program ile ilgili olarak akreditasyon ölçütleri sırası ile “Program Profili” başlığı altındaki bölümde (“Eğitim Programı” (Ölçüt 1), “Program Çıktıları ve Değerlendirme” (Ölçüt 2), “Öğrenciler” (Ölçüt 3), “Öğretim Elemanları” (Ölçüt 4), “Altyapı” (Ölçüt 5), “Yönetim Yapısı” (Ölçüt 6), “Kurum

Desteği ve Maddi Kaynaklar” (Ölçüt 7), “Sürekli Değerlendirme ve İyileştirme” (Ölçüt 8), “Programa Özgü Ölçütler” (Ölçüt 9) ayrı başlıklar altında irdelenmiştir Raporun son bölümünde incelenen programla ilgili “**Sonuçlar ve Önerilere**” yer verilmiştir.

3. PROGRAM PROFİLİ

Ölçüt 1. Eğitim Programı

Güçlü Yanlar

- Ulusal ve uluslararası dış paydaşlar ile güçlü bir birliktelik ve işbirliği kültürünün benimsenmesi, önemsenmesi ve bunun yapısal bir tutarlılık ile devam ettirilmesi,
- Programın güçlü bir şekilde ÇEP’e uyumunun sağlanması yanında, geribildirimler işığında ders iyileştirmeleri yapılarak SBF kapsamında açılan Sağlık Bilimlerinde Girişimcilik, Sağlık Bilimlerinde Kalite ve Akreditasyon Dersleri yanında bölüm seçmeli derslerinden Otizm Spektrum Bozukluğunda Duyu-Algı-Motor Beceriler ve Müdahale Yaklaşımları, Afetler ve Toplumsal Katılım gibi derslerin eklenerek öğrencilere vizyon kazandırılıyor olması,
- Program kapsamında sekiz farklı üniteye (Az Gören ve Sanal Rehabilitasyon, Pediatri, Ruh Sağlığında Ergoterapi, Duyu-Bütünleme, Geriatrik Rehabilitasyon, Onkolojik Rehabilitasyon, El Rehabilitasyonu, Bilişsel Rehabilitasyon) ve bir Mesleki Rehabilitasyon Merkezine sahip olmaları nedeniyle uygulama imkânlarının olması ve bu ünitelerde hizmet verilen hasta sayısının oldukça yüksek olması, öğrencilerin ders ve mesleki uygulamalarında dış merkezlerden bağımsız olarak, kendine yetebilen bir işleyişinin olması,
- Programın Pandemi ve 2023 şubat depremi süreçlerinde, eğitim-öğretim faaliyetlerinin aksamaması için hızlı bir girişimde bulunarak eğitim-öğretim materyallerinin dijitalleştirilmesi, ölçme-değerlendirme süreçlerinin çeşitlendirilmesi, eğitimin öğrencilere aksatılmadan sürekli biçimde sağlanmış olması,
- Kontenjanlar ve programa kabul edilen öğrenci sayılarıyla bu öğrencilerle ilgili göstergelerin yıllara göre değişimi incelendiğinde, her yıl Ergoterapi programı bulunan diğer üniversiteler yüksek puan ve başarı sırasına sahip öğrenciler tarafından tercih edilmesi, hatta Türkiye’de açıldığı 2009-2010 eğitim-öğretim döneminden itibaren en yüksek puanla öğrenci alan program olması, bu kapsamda

öğrencilerin bölümü tercih edebilmelerine yönelik olarak Ankara ilindeki Anadolu Liselerine öğretim elemanları tarafından ziyaretler gerçekleştirilmesi,

- Üniversitenin düzenli yaptığı anketlere ek olarak, program tarafından özel olarak geliştirilen ve eğitim-öğretim süreçlerinde aktif olarak kullanılan

Öğrenci Veri Toplama Formu

Faaliyet Öncesi ve Sonrası Anketi

Öğretim Elemanı ve Ders Değerlendirme Anketi

Mesleki Uygulama Değerlendirme Anketi

Öğrencinin Danışmanı Değerlendirme Anketi

Öğrenci Memnuniyeti Anketi

Danışman Öğrenci Görüşme Formu

Danışmanın Öğrenciyi Değerlendirme Anketi

Akademik Personel Memnuniyet Anketi

Mezun Görüş ve İzleme Anketi-Genel

Yeni Mezun Görüş ve İzleme Anketi

HÜ SBF Ergoterapi Bölümü-Paydaş Anketi ile geribildirimlerin izleniyor olması,

- Programın dört yıl süre ile 2012 yılında WFOT Dünya Ergoterapi Federasyonu tarafından uluslararası akredite olması, bu akreditasyonu 2016-2018, 2018-2023 yıllarında aralıksız devam ettirilmesi ve ve 2023-2029 yılları arasında da aralıksız devam ettirilecek olması, ek olarak Avrupa Ergoterapi Yükseköğretim Ağı (ENOTHE) üyesi olması, programın SABAK'dan aldığı 5 yılı kapsayan tam akreditasyonu ile akreditasyon kültür ve geleneğine sahip olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Program eğitim amaçları ifadelerinin programın mezunları için belirlenmiş olan yakın gelecekteki kariyerlerine ve mesleki beklentilerini açıklayacak biçimde sadeleştirilmesi, görsel olarak izlenebilir hale getirilmesi,
- Bazı derslerin değerlendirme yöntemlerinin BİLSİS programı içerisinde güncellenmesi ihtiyacı, ayrıca programın bazı zorunlu derslerinin henüz program çıktıları ile hiç ilişkilendirilmemiş veya az sayıda ilişkilendirilmiş olmasından dolayı gözden geçirilmesi,
- BİLSİS sisteminde program ile ilgili mezuniyet koşulları, yeterlilik koşulları gibi başlıklarının gözden geçirilmesi ve içeriklerinin iyileştirilmesi,

Ölçüt 2. Program Çıktıları ve Değerlendirme

Güçlü Yanlar

- Mezun olacak öğrencilere, 2020-2021 eğitim-öğretim döneminde başlatılan ve programlara özel olarak da devam ettirilen “*Mezun Oluyorum*” programları ile eğitimler verilmesinin yanı sıra rektörlüğün bu etkinliğin örnek bir uygulama olduğunu ve tüm üniversiteye yayılabileceğini ifade etmiş olması
- Öğrencilere nicel anketler yanında odak grup görüşmeleri gibi nitel yöntemler kullanılarak araştırmalar yapılması
- Mezun yeterliliklerinin bilimsel yöntemler ile (yayın gibi) izlenmesi ve bu yöntemlerden alınan geri bildirimlerin iyileştirmelerde kullanılması,
- Mezunlara uygulanan anket sonuçlarına göre, mezunların yerleşecek aday öğrencilere yüksek oranda programı tavsiye etmesi ve (takip edilen) mezunların işe yerleştirilme oranının oldukça yüksek olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- BİLSİS sisteminde ders öğrenme kazanımları ve program çıktıları arasındaki ilişkilendirmeler, matris üzerinde TYYÇ ile program çıktıları ilişkilendirilmeleri,
- Mezunlardan geribildirim almak için yapılan mezun anket yanıt oranları,

Ölçüt 3. Öğrenciler

Güçlü Yanlar

- Doğrudan öğrencilerin katılımıyla hazırlanan ve her sayıda bir akademik danışman tarafından desteklenen HabERGO isimli bir öğrenci gazetesinin faaliyete geçirilmesi,
- Avrupa Ergoterapi Yükseköğretim Ağı (ENOTHE) kapsamında Ergoterapi Öğrenci Platformu'nun (SPOT) bir parçası olan Mini-SPOT uygulamasının Hacettepe'de program öğrencileri tarafından 2021 yılında Mini-SPOT Hacettepe olarak başlatılması, diğer ülkelerin Mini-SPOT gruplarıyla işbirliği yapmaları, kendi programları ve farklı üniversitelerin Ergoterapi bölümlerinde okuyan öğrencileri yabancı dil etkinliklerine davet ederek ve etkinlikleri gerçekleştirerek, yabancı dil yetkinliklerine katkı sağlıyor olmaları,
- 2012-2013 Bahar Döneminden itibaren Ergoterapi Bölümü öğrencileri tarafından kurulan ve halen üniversite genelinde özel gereksinimi olan bireyler için farkındalık yaratmayı amaçlayan Toplumsal Katılımda Yaratıcı Topluluğu'nun (HÜTOKYA) başarılı çalışmalarını sürdürüyor olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Programın öğrencilere çift ana dal seçenekleri sunma durumu,
- Öğrenci değişim programlarıyla ilgili tanımlı süreçlere sahip olma durumunun görülmesiyle birlikte, öğrenci hareketliliğinin artırılmasına yönelik teşvik edici mekanizmaların oluşturulması,

Ölçüt 4. Öğretim Elemanları

Güçlü Yanlar

- Öğretim kadrosunun niteliğinin, programın etkin bir şekilde sürdürülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması için Eğiticilerin Eğitimi'nin atamalarda zorunlu kriter olması,
- Öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısı açısından yeterli olması,
- Programda yürütülen üniversite ve üniversite dışı destekli araştırma projeleri ile akademik personelin ve öğrencilerin araştırma, topluma katkı ve yaşam boyu öğrenme yönünde sürekli destek vermeleri,

- Program öğretim üyelerinin üniversitenin önemli bazı birimlerinde koordinatörlük, birim yöneticiliği yapmaları (engelli birimi), ayrıca sivil toplum örgütlerinde (Ergoterapistler Derneği, El Terapistleri Derneği, SABAK, gibi) aktif rol almaları,

Ölçüt 5. Altyapı

Güçlü Yanlar

- Avrupa Birliği ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı destekli 2016 yılında kabul edilen “*Engelli Bireylerin İstihdam Edilebilirliğinin Artırılması için Teknik Yardım*” Projesi kapsamında kurulan ve faaliyete geçirilen Hacettepe Üniversitesi Mesleki Rehabilitasyon Merkezi’nin halen laboratuvarları, modern ve teknolojik donanım ve altyapısı ve yeterli fiziki koşulları ve burada yürütülen projelerle ile öğrencilerin öğrenme sürecine ve öğretim elemanlarının mesleki gelişimini çok güçlü biçimde destekliyor olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Programın kullandığı merkez kütüphanede program ile ilgili basılı kaynakların sayı ve nüshalarının artırılması,

Ölçüt 6. Yönetim Yapısı

Güçlü Yanlar

- Üniversite ve Fakülteden hariç; ancak onlarla uyumlu, program özelinde takip edilebilir bir stratejik planın varlığı ve planda yer alan hedeflere erişiliyor olması,
- Güçlü ve eski bir üniversite olarak Yükseköğretim Kalite Kurumu’ndan 5 yıl tam akreditasyon almış olan Hacettepe Üniversitesi üst yönetiminin eğitim programının kalite ve akreditasyonuna yönelik koşulsuz destekleri, kurum genelinde iç denetim mekanizmasının ve kalite süreçlerinin benimsenmiş olması, halen lisans programlarının %50’ye yakınının akredite olması, bu sürecin güçlü bir liderlik anlayışıyla sürdürülmesi ve uygulanması,

Ölçüt 7. Kurum Desteği ve Maddi Kaynaklar

Güçlü Yanlar

- Programın akademik personelinde, idari personelinde, öğrencilerinde ve mezunlarında kurum aidiyetinin çok güçlü olarak hissedilmesi ve bunun yansıtılması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Ünitelerde ve mesleki rehabilitasyon merkezinde kullanılan ekipman ve materyallerin yenilenmesi ve çeşitlendirilmesi için finansal desteğin sağlanması,
- Programda yürütülen hasta rehabilitasyon hizmetlerinin yasal tanınırlığı ve kaydının olmaması, hastane bilgi sistemi ile desteklenmemesi, hasta takip ve bakım sürecinin güçlüğü, tüm bunlardan dolayı da programın sunduğu rehabilitasyon hizmetlerinin görünürlük durumu,

Ölçüt 8. Sürekli Değerlendirme ve İyileştirme

Güçlü Yanlar

- ÖDR’de ve saha ziyaretinde, program iyileştirme çalışmalarının, programın tüm alanları ile ilgili gelişmeleri sistematik ve somut verilere dayalı olarak yürütülmesi

Ölçüt 9. Programa Özgü Ölçütler

Güçlü Yanlar

- Disipline özgü ölçütlerin sağlanıyor olması

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak SABAK ölçütleri kapsamında Ergoterapi Programının çok güçlü yanlarının varlığına rağmen, bazı gelişmeye açık yanları da bulunmaktadır. Öz değerlendirme raporu, kalite süreçlerine ilişkin çalışmalar ile paralellik göstermektedir.

Öneriler

- KARMER konusunda öğrencilere bilgilendirme yapılması, öğrencilerin bu merkezin faaliyetlerinden faydalanmalarının sağlanması,
- Paydaş gereksinimleri ve analiz sonuçlarının eğitim programlarına yansıtılmasında ve iyileştirmelerde sistematik ve sürekliliği sağlayıcı şekilde belgelendirme yöntemi kullanılması,

- Öğrencilere; bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif olanaklardan yararlanmasının teşvik edilmesi, yararlanma biçimi ve oranlarının yüz yüze/karma/uzaktan eğitim süreçlerini kapsayacak şekilde izlenmesi ve belgelendirilmesi,
- Bilgi paketinde Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ile program çıktıları matrisi eşleştirmelerinin yapılması,
- Bilgi paketindeki ders içeriklerinin ve diğer bilgilerin düzenli olarak gözden geçirilmesi,
- Program tarafından Öğrenci İşlerinin yaptığı bazı düzenlemelerden sonra derslerin toplam değerleri, oranları, kredi, AKTS veya yüzdeler gibi bilgilere sadece BİLSİS de öğrenci şifreleri ile görülebildiği ifade edildiğinden, eskiden olduğu gibi web sayfası üzerinden erişebilirliğinin sağlanması,
- Programın öğrencilerin SABAK çıktılarına ulaşmasını garanti altına aldığını ölçütlere uygun biçimde açıklaması ve kanıtlaması,
- Mesleki rehabilitasyon merkezinde psikoteknik değerlendirme aracı olarak bilişsel değerlendirmede kullanılan Viyana Test Sistemi'nin lisansının yenilenmesi için gerekli girişimlerin yapılması,
- Öğretim üyesi sayısı yeterli olmakla birlikte, gelecekteki kadro planlamasına yönelik olarak doktor öğretim üyesi ve araştırma görevlisi sayısının artırılması,
- Öğretim hizmetlerine destek olarak dışarıdan görevlendirecek öğretim elemanlarında aranacak nitelikler ile ilgili programın belirlediği bir yöntemin geliştirilmesi,
- Araştırma görevlilerinin mesleki ve akademik gelişim programlarına, eğitimlere katılımlarının özendirilmesi ve finansal açıdan desteklenmesi
- Programın kullandığı merkez kütüphanede özel gereksinimli bireyler için alt yapı, eğitim materyallerine ulaşım ile ilgili düzenlemeler yapılmasına yönelik üniversiteye başvurulması,
- ÖDR yazımında bazı ölçütlerde eski revizyon kullanıldığı, ayrıca bazı ölçütlerin kanıtlarının eksik ve hatalı numaralar ile eklendiği belirlendiğinden yazım ve biçim konusunda hassasiyet gösterilmesi

- Tüm ölçütler için kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik kullanıldığına ilişkin süreçlerin var olduğu, planlama ve uygulama, kontrol etme ve önlem alma süreçleri olan (PUKÖ) döngüsünün kapatılmaya çalışıldığı görülmekle birlikte, reakkreditasyon başvurusuna uygun düzeyde iyileştirmeler ile daha ileri somut istatistiksel analizlerin yapıp sürece dahil edilmesi önerilir.

Saygılarımızla

Prof. Dr. Afsun Ezel Esatoğlu

Takım Başka